

Spidsen. Kirken har da den tilstræffelige corporative Stilling til at have Eiendom og til at have Eiendommen. Dette er, hvad jeg for Diebliffet formaaer at anføre til at begrunde min Paastrand om Kirkens Eiendomsret. Det er mit Ønske, at egentlige Retslærde, at Mænd, der have beffæstiget sig ret egentlig med Kirkeretten, ville gaae videre og grundigere ind paa Sagen. Dersom det nu forholder sig, som jeg har sagt, at Kirken virkelig har Eiendomsret til disse Midler, saa kan Staten ikke indbrage Kirkegodset i Statskassen. Den kan ikke gjøre det uden at krænke Grundloven, som siger: Eiendomsretten er ukraenkkelig. Dersom man ikke indrømmer mig — hvad jeg ikke heller haaber — at jeg har afgjort Ret i min Paastrand, men dog indrømmer, at det er muligt, at denne Paastrand kunde være begrundet, saa kan Staten heller ikke, naar Eiendomsforøgsmaalet staaer tvivlsomt, sige: Kirkegodset indbrages i Statskassen; thi ogsaa da vilde der være en Krænkelse af Eiendomsretten; da vilde det være saa, at man afgjorde Eiendomsforøgsmaalet ved Lovgivningen, istedetfor at de skulde afgjøres ved Domstolene. Seg maa derfor bede det høie Thing vel at lægge Mærke til, at vi staae her, ikke foran et Spørgsmaal om, hvad der er ønskeligt og hensigtsmæssigt, men foran et Spørgsmaal om, hvad der er Ret, og da skal man ikke lade sin Stemme være afhængig af, hvad man sympathiserer med; thi vore Ønsker skulle ikke bestemme, hvad der er Ret.

Idet jeg gaaer ud fra den Ansæelse, jeg nu har søgt at have, saa godt jeg formaaede, har jeg under andet Afstemningspunkt stillet det Forslag, at Ordet „hidtil“ skulde gaae ud. Der staaer: „Den de geistlige Embeder hidtil tillagte Tiende.“ Det synes ved dette Ord „hidtil“, som om Tienden nu skulde ophøre at være disse Embeder tillagte, og som om deres Eiendomsret ved denne Lovbestemmelse nu skulde ophæves. Seg ønsker derfor, og det høilig, at dette Ord maatte gaae ud; thi nu som før vedblive disse Kirkemidler at være Embederne tillagte; før vare de tillagte de enkelte Embeder hver for sig, nu skulle de tillægges dem alle i Samling til en bedre Fordeling deraf. Jeg har under 3die Afstemningspunkt i Forening med et andet Medlem af Udvalget, som jeg steds agter det

for en Øre at kunne slutte mig til; foreslaaet, at Ordet „geistlig“ forandres til „kirkelig“. Min Hensigt dermed var deels at faae det tykke Ord „geistlig“ bort, og deels at henpege paa, at det var Kirken, det her kommer an paa, at det var Kirkens Ret, der skulde respecteres. Hvad Underendringsforslaget af den ærede Iste Landsthingsmand for 5te Kred. (Drejer) angaaer, maa jeg meget anbefale det. Tage de Korntienden, lad dem da tage Kvegtienden med, tage de det Store, lad dem da ogsaa tage det, der er smaat. Begge disse Tiender hvile ganske paa den samme Retsgrund, paa den samme Lovbestemmelse, og der er ingen Grund til, naar man fritager os for Oppehørselen af det Store, der albrig er befridd, da at lade os beholde Oppehørselen af det Ubetydelige, som ofte med Uvillie bliver erlagt. Under det 5te Afstemningspunkt har jeg tilligemed to andre Medlemmer af Udvalget foreslaaet, at der efter „Rønningsskjold“ skulde sættes: „der ikke maa anvendes uden til Folkekirkens egne Formaal“. Man vil med Rette kunne gjøre gjælden imod mig, at efter den Ansæelse, som jeg har udtalt, er dette Forslag ikke nær vidtgaaende nok. Der behøves ogsaa kun den allerminste Opfordring fra Thingets Side til at lade mig gaae videre, til at lade mig foreslaae, at der skulde staae „en Folkekirken tilhørende Rønningsskjold“, men jeg har ikke turdet gjøre det. Seg har heller ikke villet opfordre Thinget til gennem Lovgivningen udtrykkelig at anerkende en Eiendomsret, som dog mulig nu kan staae tvivlsom, ligesaa lidt som jeg troer, at det paa nogen Maade tør nægte denne Eiendomsret. Seg ønsker derfor kun, at der sættes en saadan garanterende Bestemmelse, som tillader, at de Mænd, der ere af min Ansæelse, med større Ro og med mindre Frygt for Fremtiden kunne gaae ind paa den tilsigtede Forandring. Man maa dog i det mindste, naar man løser Tiender fra Sognekaldene, naar man sætter alle kirkelige Embeder ud af den umiddelbare Besiddelse af denne vigtige Indkomst, naar man ikke vil licere paa Statens Vegne ved den hele Forandring, være villig til at give den tilfrende Tilføielse om, at de Midler, der derved samles i stor Mængde, ikke skulle anvendes uden til kirkelige Tiende. Der-